

فساد، نتیجه اقتصاد غیر مولد

محمدرضا قاسبی
استاد اقتصاد

شرایط اقتصادی کشور امروز ثبات چندانی ندارد و این موضوع بیش از همه به ضرر افرادی است که در چرخه اقتصاد رفتار شفاف دارند. تولیدکنندگان، صنعتگران، بازرگانان و مصرف‌کنندگانی که در چرخه اقتصاد عملکرد شفافی دارند در این شرایط

با بحران‌های اقتصادی روبه‌رو می‌شوند. این در حالی است که صاحبان رانت‌های اقتصاد و اطلاعاتی و مفسدان در این شرایط می‌توانند به سودهای هنگفتی دست یابند.

در این شرایط با توجه به اینکه مصرف‌کننده هم مخاطب بازرگان است و هم مخاطب صنعتگر، طبیعی است که از دیگر دسته‌های حاضر در این چرخه بیشتر آسیب می‌بیند. به عبارت دیگر، مختلف کردن چرخه تولید و عرضه واردات شرایط را برای مصرف‌کننده بیش از دیگر اجزای این چرخه دشوار کرده است.

در این شرایط مشخص است که صف برندگان مشکل از افرادی است که هرگز به فکر منافع ملی و شرایط کشور نبوده و تنها به فکر افزودن سرمایه بر دارایی خود هستند. یکی از مشکلاتی که در این شرایط ایجاد می‌شود، هدایت بخشی از مردم به سمت رانت و فساد است.

با توجه به اینکه طبقه متوسط و صاحبان سرمایه با کاهش ارزش دارایی‌ها روبه‌رو هستند، طبیعی است که آنها نیز به فکر حفظ سرمایه خود باشند. این در شرایطی است که ثبات اقتصادی در کشور وجود نداشته و بسیاری از سرمایه‌داران نمی‌دانند برای حفظ سرمایه خود باید چه سیاستی را در پیش بگیرند. در این شرایط احتمال اینکه افراد دارای سرمایه به سمت رانت و فساد هدایت شوند افزایش می‌یابد. به نوعی نبود ثبات و شفافیت اقتصادی را می‌توان ایجادکننده فضای پرورش رانت‌خواران و مفسدان اقتصادی دانست.

متأسفانه شرایط اقتصادی کشور ثبات لازم را ندارد و در وضعیت بحرانی قرار داریم. شرایط سیاسی نیز وضعیت مشابه را دارد و در تعاملات بین‌المللی هنوز به نتایج رضایت‌بخشی نرسیده‌ایم.

برآیند این شرایط باعث شده تا سرمایه‌گذاری در تولید کشور معقول به نظر نرسد. این موضوع به طور مشخص باعث می‌شود سرمایه به بخش اصلی اقتصاد وارد نشود. علاوه بر این، مشکل دیگری که اکنون به وجود آمده خروج سرمایه از بخش تولید است.

در ماه‌های گذشته بسیاری از تولیدکنندگان سود به‌دست‌آمده از تولیدات گذشته را از چرخه تولید خارج کردند و وارد فعالیت‌های غیرشفاف اقتصادی شده‌اند. این موضوع سبب شده علاوه بر اینکه پول وارد چرخه اصلی اقتصاد نشود، از سرمایه موجود در این چرخه نیز کاسته شود.

زمانی که بی‌ثباتی بر فضای کشور حاکم شود تسهیلات پرداخت‌شده به جای سرمایه‌گذاری در تولید برای حقوق و دستمزد کارکنان صرف می‌شود زیرا برای ایجاد و تأسیس یک شرکت نیازمند واردات تجهیزات، ماشین‌آلات و قطعات هستیم که در این شرایط این امکان فراهم نیست.

متأسفانه انگیزه تولید در کشور وجود ندارد و در دهه‌های اخیر نیز تولید از فعالیت اصلی اقتصاد خارج شده است و بنگاه‌های موجود هم با مشکلات فراوانی مانند کمبود قطعات، هزینه تولید بالا، هزینه تأمین سرمایه بالا روبه‌رو هستند و تسهیلات تخصصی نظام بانکی برای گذران امور و تأمین مخارج روزمره است.

با این حال، می‌توان شرایط را مدیریت و تلاش کرد تا اقتصاد ایران از بحران‌های ایجادشده خارج شود. برای ثبات در تولید باید قانون حاکم باشد، امنیت سرمایه‌گذاری تأمین شود و قیمت‌ها علائم لازم را به بخش سرمایه‌گذاری ارسال کنند.

آنچه اکنون اقتصاد کشور را با بحران روبه‌رو کرده شرایط بین‌المللی ایران است. در این زمینه یکی از بزرگ‌ترین آثار مخرب زمانی دیده می‌شود که افراد غیرمسئول و گاهی کارشناس درباره روابط بین‌الملل ایران اظهار نظر می‌کنند. با توجه به شرایط خاص سیاسی ایران در دنیا امروز اظهار نظر در این زمینه باید از سوی متخصصان باشد. متأسفانه در ماه‌های گذشته بارها دیده شد که پس از یک اظهار نظر خاص فردی که به اقتصاد و روابط بین‌الملل تسلطی نداشته، شرایط بازار آشفته‌تر از قبل شده است.

به لحاظ اقتصادی مشخص است که دولت می‌تواند شرایط را کنترل کند اما مشکلاتی در این زمینه وجود دارد که بخشی از آن وابسته به دولتی‌هایی است که از نبود شفافیت اقتصادی سود می‌برند.

حضور این افراد در پست و مقامی باعث می‌شود شرایط اقتصادی بهبود نیابد. علاوه بر این، از دیگر موضوع‌هایی که امروز لازم داریم اراده‌های محکم برای هدایت سرمایه به سمت تولید است. در این بخش نیز کاستی‌هایی دیده می‌شود که در بخش تولید و صنعت باید آنها را برطرف کرد.

شرایط سیاسی و بین‌المللی ایران در بهترین حالت ممکن هم که باشد اگر سرمایه به سمت تولید هدایت نشود، نمی‌توان اقتصاد را نجات داد.

وزیر نیرو در سفر به سمنان:

معضل کم آبی حل‌شدنی است

ما در کنار تأمین آب باید بحث‌های چگونگی مصرف را نیز به همان اندازه مورد توجه و اهمیت قرار بدهیم. شبکه‌های انتقال آب و آب‌رسانی در شهر و روستا همچنان نیازمند سرمایه‌گذاری وسیعی است و امیدواریم روزی فرابرسد که هم در بخش کشاورزی و هم در بخش آشامیدنی بتوانیم حداقل متعارف هدررفت را داشته باشیم تا در طرح‌هایی که با منابع زیادی در طول سال‌ها با مشکلات زیادی در بهره‌برداری می‌رسند تلفات و هدررفت وسیعی نباشیم.

وزارتخانه در استان سمنان خبر داد و گفت: این پروژه‌ها افزون‌بر ۱۰۰۰ میلیارد تومان اعتبار نیاز دارند. این پروژه‌ها هم‌اکنون به طور متوسط ۲۸ درصد پیشرفت فیزیکی دارند که با توجه به محدودیت اعتباری باید از ظرفیت بخش خصوصی در تکمیل این طرح‌ها بهره گرفت. **۵ هزار مگاوات برق به چرخه می‌آید** اردکانیان از کاهش ۲۷ درصدی بارندگی‌های سال آبی ۹۷-۹۶ خبر داد و اضافه کرد: وزارتخانه برای سال جدید برنامه‌های خود را متناسب با این میزان بارندگی برنامه‌ریزی کرده است. وی با اشاره به مشکلات برق در تابستان امسال از برنامه‌ریزی برای ۲۵ نیروگاه جدید خبر داد و گفت: با راه‌اندازی این نیروگاه‌ها ۵ هزار مگاوات به تولید برق کشور افزوده می‌شود.

وزیر نیرو با بیان اینکه توسعه آب‌رسانی به مناطق روستایی در اولویت وزارتخانه قرار دارد، افزود: قرار است در این بخش از توان بخش خصوصی نیز استفاده کنیم. اردکانیان در پایان گفت: هم‌اکنون نزدیک به ۲ هزار پروژه در بخش آب و برق در کشور در دست اجرا بوده که ۷۵۰ پروژه بزرگ مربوط به سد است. در این بین برای واگذاری تعدادی از این پروژه‌ها به بخش خصوصی برنامه‌ریزی کرده‌ایم و قرار است اجازه تغییر کاربری برخی از این سدها نیز با هدف ایجاد جاذبه برای سرمایه‌گذار داده شود.

سمنان و ۱۰۰۰ میلیارد تومان پروژه وزیر نیرو گفت: هم‌اکنون به طور کلی ۵۲ پروژه صنعت آب و برق در استان با اعتباری بیش از یک هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است که در حال حاضر به طور متوسط پیشرفت این پروژه‌ها به حدود ۴۰ درصد رسیده است. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو (پاون)،

پروژه‌های آب، گران و زمان‌بر هستند. از این رو، بخش خصوصی کمتر تمایل به حضور در پروژه‌های این بخش دارد. انتقال آب به‌تنهایی مشکلات هیچ منطقه‌ای را حل نمی‌کند. اگر هم‌زمان با انتقال آب، فرهنگ و شیوه‌های مصرف اصلاح نشود مشکلات مردم آن منطقه چند سال پس از انتقال آب چند برابر می‌شود

گسترش صنعت
industry@sanatnewspaper.com

وزیر نیرو با بیان اینکه معضل کم‌آبی در کشور حل‌شدنی است، خاطر نشان کرد: راه‌حل این مهم در همکاری بین‌بخشی است. متأسفانه اشتباه ما تاکنون این بوده که با نگاه بخشی به این موضوع نگرسته و آن را تقسیم کرده‌ایم. رضا اردکانیان در کارگروه سازگاری با بی‌آبی استان سمنان به اهمیت آب در جهان امروز اشاره کرد و گفت: این اهمیت تا آنجا است که امروزه به نوع نگرش کشورها به مدیریت آب به عنوان یکی از شاخص‌های توسعه‌یافتگی نگرسته می‌شود.

به گزارش روابط عمومی وزارت نیرو، وی با بیان اینکه پروژه‌های آب بدون همراهی دولت‌ها امکان اجرایی شدن ندارند، افزود: دلیل این مهم این است که پروژه‌های آب گران و زمان‌بر هستند. از این رو، بخش خصوصی کمتر تمایل به پروژه‌های این بخش دارد. وزیر نیرو با بیان اینکه انتقال آب به‌تنهایی مشکلات هیچ منطقه‌ای را حل نمی‌کند، گفت: اگر هم‌زمان با انتقال آب، فرهنگ و شیوه‌های مصرف اصلاح نشود مشکلات مردم آن منطقه چند سال پس از انتقال آب چند برابر می‌شود. از همین رو، زمانی باید اقدام به انتقال آب بین‌حوزه‌ای شود که اطمینان بیابیم که به‌اصطلاح آب به یک مشک سوراخ ریخته نمی‌شود. اردکانیان با اشاره به مزایا و ویژگی‌های مردمان کویری خاطرنشان کرد: مردمان کویری در طول قرن‌ها و سال‌ها به تجربه راه سازگاری با طبیعت و اقلیم خود را یافته‌اند و این امتیاز بزرگی برای مردمان این دیار در زمینه انتقال آب می‌تواند باشد.

وی با اشاره به پیوند بین تأمین آب و امنیت گفت: حفظ حیات مسکون یک ضرورت امنیتی است. از این رو، برای تأمین آب مورد نیاز مردم و به‌ویژه در مناطق کویری هر کاری که لازم است را انجام دهیم. باید جمعیت انسانی در این مناطق حفظ شود و تأمین اصلی‌ترین مایه حیات برای مردم در این مناطق از اصلی‌ترین وظایف حاکمیت است. وزیر نیرو با بیان اینکه ما در مصرف آب مشکلات

جدی داریم، گفت: تاکنون هرگاه به مشکل کم‌آبی بر خوردیم در پی تأمین آب از منابع جدید بوده‌ایم و کمتر به موضوع اساسی مدیریت مصرف توجه کرده‌ایم. اردکانیان ادامه داد: چنانچه آب از منطقه‌ای به نقطه‌ای دیگر منتقل شود باید به این نکته مهم بیندیشیم که آب جدید منتقل شده در یک شبکه تریبیته سالمی چرخش کند.

این عضو کابینه دوازدهم اضافه کرد: انتقال آب بین‌حوزه‌ای زمانی نتیجه می‌دهد که فکری برای چگونگی مصرف و مدیریت آن کرده باشیم. **مطالعات طرح انتقال آب خزر** اردکانیان با بیان اینکه مطالعات طرح انتقال آب خزر رو به پایان است، افزود: این طرح در «آب نیرو» در حال نهایی شدن و جمع‌بندی است. وی با بیان اینکه معضل کم‌آبی در کشور حل‌شدنی است، خاطر نشان کرد: راه‌حل این مهم در همکاری بین‌بخشی است. متأسفانه اشتباه ما تاکنون این بوده که با نگاه بخشی به این موضوع نگرسته و آن را تقسیم کرده‌ایم. وزیر نیرو از برنامه‌ریزی این وزارتخانه برای اجرای طرح‌های تعادل بخشی سخن به میان آورد و افزود: در همین راستا، استان‌های کشور نیز برای اجرای هر چه بهتر این مقوله تقسیم‌بندی شده‌اند.

سند آمایش آب‌محور اردکانیان همچنین از برنامه‌ریزی وزارت متبوع خود برای تدوین طرح‌های استانی آمایش آب‌محور خبر داد و اظهار کرد: این طرح که در آن آب بخش کشاورزی و نیازهای آبی استان‌ها در افق درازمدت دیده شده با همکاری دانشگاه‌های این استان‌ها تهیه و تدوین می‌شود. وی از وجود ۵۲ پروژه در حال ساخت این

اختلاف ۱۶ درصدی درآمدهای نفتی با پیش‌بینی بودجه

وی رقم تحقق درآمدهای مالیاتی و حقوق گمرکی را ۵۵ درصد بیان کرد و افزود: نرخ تحقق درآمدهای نفتی هم ۱۶ درصد بیشتر از پیش‌بینی است و نسبت به سال گذشته ۶۱ درصد بیشتر است. رئیس سازمان برنامه و بودجه تصریح کرد: تاکنون در نیمه امسال حدود ۲۶ هزار و

۳۸۹ میلیارد تومان برای طرح‌های عمرانی پرداخت شده و این رقم حدود ۴ برابر بیشتر از سال گذشته است و حکایت از این دارد که باوجود تلاطم‌ها و نوسان‌های مختلف اقتصادی، ما روند دریافت‌ها و پرداخت‌هایمان وضع بهتری داشته است. در این جلسه مشترک نمایندگان عضو فراکسیون اشتغال مجلس شورای اسلامی در اظهارنظرهای خود بر از بین بردن مشکلات ناشی از سوء مدیریت از روند اشتغال، رفع موانع تولید و نیز رفع پلتکلیفی‌ها در سیاست‌گذاری‌ها تصریح و تأکید کردند.

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: میزان درآمدهای نفتی امسال تاکنون ۱۶ درصد بیشتر از پیش‌بینی‌های قانون بودجه بوده اما نسبت به درآمدهای سال گذشته ۶۱ درصد افزایش یافته است.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، محمدباقر نوبخت در گردهمایی مشترک فراکسیون اشتغال مجلس شورای اسلامی با اشاره به اینکه موضوع اشتغال یکی از اساسی‌ترین مسائلی است که هم در قانون برنامه ششم توسعه و هم در قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور به آن پرداخته شده، گفت: بر اساس تازه‌ترین گزارش خزانه‌داری کل کشور، حدود ۱۵۰ هزار میلیارد تومان از منابع پیش‌بینی شده ما در قانون یادشده به‌عنوان درآمدها محقق شده که میزان تحقق این عدد نسبت به پیش‌بینی ۷۷ درصد است و با توجه به رقم سال گذشته، ۴۸ درصد بیشتر است.

رضاردکانیان در آیین گشایش سد تنظیمی-مخزنی مجن سمنان طی سخنانی عنوان کرد: در تلاشیم تا با تمهیدات اندیشیده‌شده، از منابع آبی این سد بهره‌برداری حداکثری شود و با کمک همکاران خود در وزارت جهاد کشاورزی استفاده از این منبع به شکلی برنامه‌ریزی شود که بیشترین بهره‌وری را داشته باشد. وزیر نیرو خاطر نشان کرد: ما در کنار تأمین آن باید بحث‌های چگونگی مصرف را نیز به همان اندازه مورد توجه و اهمیت قرار بدهیم. وی ادامه داد: شبکه‌های انتقال آب و آب‌رسانی در شهر و روستا همچنان نیازمند سرمایه‌گذاری وسیعی است و امیدواریم روزی فرابرسد که هم در بخش کشاورزی و هم در بخش آشامیدنی بتوانیم حداقل متعارف هدررفت را داشته باشیم تا در طرح‌هایی که با منابع زیادی در طول سال‌ها با مشکلات زیادی در بهره‌برداری می‌رسند تلفات و هدررفت وسیعی نباشیم. اردکانیان در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به ظرفیت‌های فراوان استان برای توسعه نیروگاه‌های خورشیدی در این منطقه، گفت: در حال حاضر ۳۲۰ روز از سال در استان آفتابی است که از این حیث سمنان بیشترین روزهای آفتابی کشور را به خود اختصاص داده است. بنابراین، باید با جلب و جذب توجه بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی بتوانیم نیروگاه‌های تجدیدپذیر را در این استان توسعه دهیم و از این ظرفیت بسیار بالایی منطقه به خوبی استفاده کنیم. وی ادامه داد: بنابر اعلام رئیس سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق هم‌اکنون افزون‌بر ۵۲۰ مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر مطالعه شده است، سمنان گشایش خواهد یافت، ادامه داد: علاوه بر این، آن نیز در دست اقدام است که امیدواریم علاوه بر نیروگاه‌های حرارتی در بخش تجدیدپذیرهای خورشیدی هم شاهد توسعه لازم باشیم. وزیر نیرو با اشاره به اینکه در سفر یک‌روزه خود به استان یک مجتمع آب‌رسانی و نیروگاه کوچک برق آبی مرتبط با ایستگاه‌های خط انتقال آب به سمنان گشایش خواهد یافت، ادامه داد: علاوه بر این، فاز دوم یک مجتمع آب‌رسانی دیگر نیز در استان آغاز خواهد شد و بازدید از طرح‌های صنعت آب و برق هم در دستور کار قرار گرفته است.

شرایط بازار پتروشیمی با اصلاح مدیریت تقاضا بهبود می‌یابد

مدیرعامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی گفت: با توجه به عرضه مواد اولیه پتروشیمی در بورس، اصلاح رویه تخصیص مواد اولیه به تولیدکننده واقعی و مدیریت تقاضا از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت تا ۲ ماه آینده شل‌ساز خواهد شد. وی افزود:

ده و بر اساس خرید سال گذشته به آنها سهمیه تعلق گیرد. نوروززاده ادامه داد: برای برخی افراد که اعلام می‌کنند ما تازه به تولید رسیده‌ایم یا اینکه ما سال گذشته از بازار خرید می‌کردیم پیشنهاد دادیم فهرست تولیدکنندگانی که از ما مواد می‌خرند را پیش‌کند و فهرست ۳ ماه نخست سال ۹۶ را به عنوان مینا قرار دهد و بر اساس خرید سال گذشته به آنها سهمیه تعلق گیرد. نوروززاده ادامه داد: برای برخی افراد که اعلام می‌کنند ما تازه به تولید رسیده‌ایم یا اینکه ما سال گذشته از بازار خرید می‌کردیم تولیدی به فهرست متقاضیان اضافه کنند یا بر اساس اظهارنامه مالیاتی خود محصول ارائه دهند. وی افزود: هم‌اکنون بازار با کمبود مواد اولیه روبه‌رو نیست و با مدیریت تقاضا از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت و نهادهای مربوط بی‌شک بازار به ثبات نسبی می‌رسد و از این شرایط عبور خواهد کرد.